Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalck, Alois Herndl, M, Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 220. Braşovŭ, Joi 6 (18) Octomvrie 1888.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurită şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Congresulŭ şi chiămarea lui.

II.

Braşovŭ, 4 Octomvrie v.

Când a vorbitŭ de resultatele sistemei create acum douĕ-decĭ de anĭ pentru conducerea şi administrarea afacerilorŭ bisericescĭ, şcolare şi fundaţionale, Excelenţa Sa Metropolitulŭ a avutŭ în vedere negreşitŭ întregulŭ mersŭ alŭ desvoltării bisericescĭ şi şcolare. Décă esaminămŭ mai de aprópe acestŭ mersŭ dându-ne sémă, cum pretinse Escelenţa Sa, de desvoltarea practică şi de realitate, vedemŭ următórele:

In ceea ce privesce *religiositatea*, columna capitală pe care este răzimată biserica, trebue sĕ mărturisimŭ, că ea nicĭdecum nu s'a întăritŭ în aceste douĕ decenii din urmă.

Diarele scriu despre anumite secte religióse, ce în contra tradiţiunilorŭ poporului nostru s'au ivitŭ între Românii de pe la Timişóra. Şi cum stămŭ cu mergerea ómenilorŭ la biserică?

N'avemŭ decâtŭ sĕ cercetămŭ bisericele nóstre Dumineca şi la sĕrbătorĭ, şi le vomŭ afla în cele mai multe locurĭ mai de totŭ góle.

Poporulŭ din nenorocire a începutŭ a se rĕcĭ de cătră biserică.

Care este causa?

In totŭ casulŭ acéstă împrejurare documentéză, că a trebuitŭ sĕ premérgă o rĕcélă cătră feţele bisericescĭ.

Preotulŭ este şi rĕmâne oglinda religiosităţii în mijloculŭ fiilorŭ sĕi sufletescĭ. Precum e preotulŭ, aşa va fi şi poporulŭ sĕu.

Décă prin urmare se slăbesce religiositatea în poporŭ, causa principală este decăderea influinţei morale a preotului în parochiă, căcĭ în prima liniă preotulŭ trebue sĕ atragă pe poporŭ în biserică prin esemple, prin învĕţăturĭ rĕligióse şi folositóre, prin întréga sa personalitate morală.

Apariţiunea durerósă a indolenţei, ce a începutŭ a se arĕta în poporŭ faţă cu cele sfinte, este aprópe generală şi de aceea menţionarea ei cu acéstă ocasiune se îndréptă nu numai la adresa căpeteniilorŭ bisericescĭ greco-orientale, ci şi la a celorŭ grecocatolice.

Religiositatea odată sdruncinată, urméză cu necesitate ca şi *moralitatea* sĕ fiă în decădere. Congresulŭ ne-arŭ convinge despre starea moralităţii în poporŭ, după 20 de anĭ de constituţionalismŭ bisericescŭ, décă mai întâiu ar face o statistică comparativă esactă despre numĕrulŭ celorŭ ce trăiau în concubinatŭ la an. 1868 şi între numĕrul celor ce trăiescŭ adĭ în acéstă comuniune necanonică, apoi décă ar asemĕna numĕrulŭ divorţurilorŭ întêmplate atuncĭ în timpŭ de trei anĭ cu numĕrulŭ divorţurilorŭ ce s'au făcutŭ în cei trei anĭ din urmă, în fine décă tot în acestŭ modŭ ar face comparaţiune între delictele şi crimele întêmplate atuncĭ şi între cele sevêrşite acuma ş. c. l.

Procedêndŭ astfelŭ în esaminarea desvoltării practice pe tĕrêmulŭ curatŭ bisericescŭ, representanţii bisericei ar ajunge mai multŭ ca sigurŭ a constata unŭ deficitŭ fórte întristătorŭ în ceea ce privesce religiositatea şi moralitatea în poporŭ, la care deficitŭ concedemŭ, că au contribuitŭ în mare mĕsură şi neajunsurile şi relele sistemului de guvernare a statului, care s'a întrodusŭ deodată cu constituţionalismulŭ bisericescŭ.

Trecêndŭ mai departe la *desvoltarea instrucţiunei nóstre publice naţionale*, care este încredinţată inspecţiunei şi conducerei organelorŭ confesionale, congresulŭ naţionalŭ-bisericescŭ, érăşĭ numai pe basa datelorŭ statistice asupra celorŭ tóte diecesele provinciei metropolitane ne-ar puté arăta, că óre progresat'amŭ séu nu pe tĕrêmulŭ şcolarŭ în decursulŭ celorŭ douĕ-decĭ de anĭ din urmă, fiă în modŭ estensivŭ séu intensivŭ?

Câte şcóle aveau Românii gr.-or. din Transilvania şi Ungaria în tóte trei diecesele la anulŭ 1868 şi câte au ei astădĭ?

Cum erau aceste şcóle atuncĭ şi cum suntŭ astădĭ în privinţa localurilorŭ şi a mijlócelorŭ de învĕţămêntŭ?

Câţĭ învĕţătorĭ erau atuncĭ şi câţĭ suntŭ acuma? Cum erau atuncĭ şi cum suntŭ acum calificaţĭ?

Câţĭ scolarĭ cercetau la 1868 şcólele diferite confesionale şi câţĭ le cerceteză acum? Ce progresŭ au documentatŭ atuncĭ şi ce acuma?

Câte din şcólele esistente confesionale la 1868 s'au prefăcutŭ până astădĭ în şcóle comunale ungurescĭ şi câte şcóle confesionale s'au înfiinţatŭ de nou?

Ce manuale corĕspundĕtóre s'au compusŭ şi s'au întrodusŭ dela 1868 în şcólele confesionale?

In ce consistă uniformitatea învĕţămêntului din tóte şcólele Metropoliei greco-orientale?

Gânditu-s'au autorităţile şcolare confesionale în aceştĭ 20 de anĭ din urmă la necesitatea întroducerei unei inspecţiunĭ generele şcolare în întréga provincia metropolitană?

Rĕspunsulŭ la aceste întrebărĭ capitale şi alte multe subordinate, ce nu le putemŭ aminti aicĭ, ne va da icóna reală a desvoltării practice pe tĕrêmulŭ şcolarŭ.

In continuarea cercetării va avé congresulŭ sĕ dea sémă bisericei, décă pe *tĕrêmulŭ economicŭ şi financiarŭ* s'au făcutŭ progrese în aceştĭ 20 de anĭ orĭ nu şi décă sistemele de administraţiune a fondurilorŭ suntŭ raţionale şi corĕspundĕtóre séu ba?

Cu câtŭ s'au înmulţitŭ fondurile bisericescĭ şi ce resultate practice şi folositóre s'au obţinutŭ prin folosirea lorŭ?

Administratu-s'au aceste fondurĭ cu acurateţă şi conscienţiositate şi împlinitu-şĭ-au organele supraveghiătóre datoria lorŭ în tóte împregiurările?

In fine congresulŭ naţionalŭ bisericescŭ fiindŭ suprema autoritate în organismulŭ bisericescŭ va trebui sĕ se ocupe şi cu cestiunea capitală a *autonomiei* şi a *vadei bisericei* în întru şi în afară şi sĕ apreţieze, încâtŭ organele esecutive

---

FOILETONULŬ „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

(3)

NIŢĂ DRAGĂ.

Schiţă din vieţa unui muncitorŭ.

Mergêndŭ cum mergea, eşì din pórta cetăţii şi, cum se vĕdù la largulŭ lui, unde începe Scheiulŭ, începù şi elŭ sĕ cânte unŭ „frundă verde“, de parcă tótă lumea era a lui.

După puţinŭ timpŭ ajunse în Prundŭ. Cum a zăritŭ cârciuma, plecà dreptŭ la ea, căcĭ îşĭ aduse aminte că avea de plătitŭ o datoriă. Deschise uşa, merse la tarabă, puse pe ea 6 creiţarĭ şi cerù rachiu de trei.

„Şterge, décă'i scrisŭ!“ dise elŭ şi luà sticla sĕ se aşede la o masă.

„Nicĭ n'am scrisŭ nicăirĭ“, grăì cârcĭmăriţa, dér nu era adevĕratŭ. „Eştĭ muşteriu sigurŭ“, adause ea, dér pe când Niţă mergea la masă, se întórse frumuşelŭ cârcĭmăriţa şi'i şterse datoria de pe uşe, căcĭ uşa era unŭ registru generalŭ pentru datorii; de aceea, de multŭ ce a fostŭ scrisŭ pe ea, nu puteai gâci ce colóre a avutŭ la începutŭ.

Cârciuma era curăţică. Cum întri pe uşa, care dă în uliţă, te isbeştĭ de taraba curată şi-ţĭ place grozavŭ sgomotulŭ ce'lŭ facŭ sticlele ce se clatină, aşa că şi sĕ nu fi intratŭ cu gândulŭ de a bea ceva, nu poţĭ scăpa teafĕrŭ, căcĭ te invită parcă cineva sĕ te odihnescĭ pe lăviţele curate ce'sŭ aşedate pe lângă mese. In faţă, după ce intri, poţĭ ceti, décă ai învĕţatŭ carte, inscripţiunea: „adĭ cu banĭ, mâne fără banĭ“, şi mai încolo pe păretele din stânga: „apa nu-i bună nicĭ în cisme“. Acéstă dicală însĕ nu împedeca întru nimicŭ pe cei cu opincĭ ca sĕ fiă şi ei învoiţĭ cu cele scrise. Patru mese lungĭ de laturile odăii, pe lângă ele laviţĭ, ér la mijlocŭ odaia era gólă pentru a se puté clătina în bună voiă orĭ-cine ar fi bĕutŭ ceva mai multicelŭ.

Niţă şedea cu rachiulŭ dinainte, şedea la mase cea din fundŭ şi se uita în drépta şi în stânga şi orĭ încătrău îşĭ arunca ochii, totŭ prietinĭ şi cunoscuţĭ vedea, ceea ce îi făcea o mare plăcere; cu tóte acestea nu începù sĕ spună întêmplarea cu maimuţa şi se simţea bine unde se gândea, că numai elŭ singurŭ scie acéstă întêmplare.

Golise sticla pe jumĕtate şi se uita la ea, când iată că întră în cârciumă pretinulŭ sĕu Bóncă, cu care durmise adĭ pe livadea poştei.

Dragă cum îlŭ vĕdù rîse. Elŭ scia de ce rîde şi aşa în rîsulŭ sĕu se ridicà de pe laviţă ca sĕ-lŭ vadă prietinulŭ sĕu şi sĕ se aşede lângă elŭ. Aşa se şi întêmplà.

Pe când Bóncă se uita la Niţă, îlŭ tăià rîsulŭ.

„Şi di aşa cu Sĕcuiulŭ?“

„Aşa dĕu,“ grăì Niţă şi aruncândŭ ochii în tóte părţile istorisì tótă întêmplarea.

Toţĭ câţĭ se aflau acolea daseră rótă lui Niţă şi ascultau cu luare aminte şi rîseră cu poftă. Acésta i-a făcutŭ pe toţĭ veselĭ, ba pe unii i-a costatŭ chiar parale, căcĭ în chefulŭ ce'lŭ căpătară nu se mulţămiră cu câtŭ bĕuseră, ci se întinseră la rachiu şi'şĭ uşurară punguliţa.

III.

Cum va fi fostŭ de rêndŭ, adĭ nu s'a certatŭ cu nevastă-sa, lucru ce rarŭ se întêmpla în casa lorŭ, căcĭ cérta era vecĭnică şi lumea, care trecea, scia loculŭ unde se află îndată ce audia sfadă şi cu deosebire îndată ce audia gura înţîglată a Păunii. Adĭ era linişte şi se părea că pentru multă vreme s'a făcutŭ rênduiélă în casa lui Niţă. Era liniste, dér tocmai liniştea asta îi făcea órecum rĕu lui Dragă, deórece i se părea că se află în casă streină, şi că din greşală a întratŭ aci. Nu'şĭ aducea aminte a fi fostŭ beatŭ, căcĭ numai astfelŭ ar fi pututŭ greşi numĕrulŭ casei şi sta în mijloculŭ curţii cădutŭ pe gândurĭ şi parcă nu-i venea sĕ se despartă de butuculŭ de stejarŭ lângă care se afla. Simţia în sine o nemulţămire şi avea parcă o temere, despre care nu'şĭ putea da sémă cum s'a încuibatŭ în inima sa.

Păuna, nevastă-sa, eşi din casă, şi când îşĭ vĕdù bărbatulŭ, rĕmase uimită. I se părea schimbatŭ, i se părea ostenitŭ, i se părea urîtŭ şi schimonositŭ la faţă. Nicĭ când n'a avutŭ vreme sĕ se uite mai deaprópe la elŭ, şi când îlŭ vĕdù astădĭ se cam sperià.

„Ce ai de gândŭ, omule?“ începù Păuna, domolŭ de totŭ, astfelŭ că Niţă nicĭ nu s'a uitatŭ la ea, nu dór' că n'ar fi auditŭ că'lŭ strigă cineva, dér îi era silă sĕ rĕspundă. Mai apoi ridicându'şĭ ochii spre pragulŭ uşei, rĕmase uitându-se la nevastă-sa, şi nu dicea nimicŭ. Faţa lui era gălbejită şi cum era ne-

bisericescĭ, şcolare şi fundaţionale şĭ-au îndeplinitŭ în tóte direcţiunile în sfera lorŭ de activitate, conformŭ prescrierilorŭ statutului organicŭ, misiunea de a apĕra şi de-a înainta interesele de esistenţă şi vada bisericei?

Prea Sânţia Sa Metropolitulŭ a accentuatŭ în discursulŭ sĕu de deschidere în deosebĭ, că chiămarea congresului de faţă este de a esamina *scăderile*, ce s'au ivitŭ în cursulŭ celorŭ 20 de anĭ din urmă în viéţa constituţională a bisericei.

Cum va procede congresulŭ la acéstă esaminare? De unde va începe şi până unde va merge?

Cu aceste cestiunĭ ne vomŭ ocupa într'unŭ articulŭ finalŭ.

DIN AFARA.

Impĕratulŭ Wilhelm a oferitŭ Regelui unŭ portretŭ fórte frumosŭ alŭ împĕratului Fridericŭ, pe patulŭ sĕu de mórte. S'au esecutatŭ de către armată nisce manevre fórte strălucite, în faţa împĕratului, Regelui, principelui şi a principeselorŭ; apoi a urmatŭ defilarea trupelorŭ in numĕrŭ de 28,000 ómenĭ. Vr'o sută de mii de persóne asistau la revistă. Impĕratulŭ a fostŭ aclamatŭ cu entusiasmŭ la ducere si întórcere.

Impĕratulŭ şi Regele au esprimatŭ ministrului de resbelŭ înalta lorŭ satisfacţiă pentru atitudinea trupelorŭ la revista de adĭ.

Impĕratulŭ a oferitŭ Papei o tabacheră mică de aurŭ cu pietri preţióse şi cu portretulŭ împĕratului pe capacŭ.

*

„Riforma“ anunţă că s'a confiscatŭ la Ventimiglia şése kilograme de hârtii micĭ cu cuvintele analóge acelora de pe hârtiile aruncate la Roma Joi. Aceste hârtii proveneau din Marsilia şi erau trimise la Neapole pentru a fi aruncate în diua sosirei Impĕratului.

Impĕratulŭ Wilhelm, regele Umbert şi regina Margareta au fostŭ primite în Capitolŭ de către primarulŭ şi consiliulŭ comunalŭ în şcóla consiliului unde s'a făcutŭ, în presenţa lorŭ, inaugurarea unei inscripţiunĭ pe o placă de marmoră, menită se perpetueze amintirea visitei împĕratului Wilhelm.

După concertulu datŭ cu acésta ocasiune, curtea intră în bufete unde s'a servitŭ o cină uşóră. Recepţiuneă a fostŭ fórte strălucită. Curtea s'a retrasŭ la miedulŭ nopţii.

*

In întrevederea ce unŭ redactorŭ al diarului Presse l'a avutŭ cu regele Serbiei, acesta din urmă a desaprobatŭ atitudinea d-lui Garaşanin, şefŭ alŭ partidului progresistŭ, în procesulŭ de divorţŭ cu regina, pentru că Garaşanin a sciutŭ fórte bine că regina a sprijinitŭ totdéuna orĭ-ce curentŭ ostilŭ Austriei. O soluţiune radicală a acestui procesŭ este necesară. Nu e vorbă numai de o afacere personală a regelui, ci şi de o cestiune politică. Regele e convinsŭ că Austria este streină gândului ce i se atribue de a voi se anexeze Serbia. Regele Milanŭ vorbi cu căldură de împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ care este unŭ amicŭ alŭ Serbiei şi merită pe deplinŭ admiraţia regelui şi a poporului sêrbŭ.

„Journal de St. Petersb.“ respinge insinuările după carĭ mişcarea macedoniană ar fi resultatulŭ unorŭ intrigĭ rusescĭ şi dice că Bulgarii sciu bine că Rusia nu mai are nicĭ o agenţiă în Macedonia. Organulŭ rusescŭ n'ar fi relevatŭ aceste însinuărĭ décă Fremdenblatt nu şi le-ar fi apropiatŭ. Elŭ nu înţelege ca unŭ organŭ seriosŭ sĕ se facă ecoulŭ unorŭ atarĭ svonurĭ.

Conflictulŭ dintre Primatele Simor şi dintre Ministerulŭ ungurescŭ de instrucţiune.

Cetitorilorŭ noştri le este cunoscutŭ conflictulŭ ce s'a ivitŭ între primatele catolicŭ Simor şi între ministerulŭ ungurescŭ de culte şi instrucţiune. Rĕposatulŭ ministru Trefort pretinsese, ca atestatele scolarilorŭ institutului pedagogicŭ din Tyrnau, care e confesionalŭ catolicŭ, sĕ fiă subscrise şi de inspectorulŭ ungurescŭ de scóle. Directorulŭ seminariului s'a opusŭ la acésta, şi de aci s'a născutŭ conflictulŭ.

După cum comunică acum „Pesti Naplo“, noulŭ ministru de culte Csaky va rĕspunde în curêndŭ la cunoscuta scrisóre a cardinalului Simor (ce o adresase ministrului Trefort apĕrându'şĭ drepturile sale.) Ministrulŭ se va sili sĕ arate că în dreptŭ a fostŭ ministerulŭ sĕ dea instrucţiunĭ inspectorului aşa cum s'a făcutŭ. Ministrulŭ deduce acestŭ drept din faptulŭ, că în alte institute pedagogice catolice, care stau sub supraveghiarea altorŭ archiepiscopĭ şi episcopĭ, inspectorulŭ scolarŭ subscrie testimoniile, fără sĕ i se facă vr'o obiecţiune din partea autorităţilorŭ bisericescĭ. Toţĭ inspectorii scolarĭ au fostŭ provocaţi, sĕ comunice observările lorŭ în acéstă privinţă şi rapórtele lorŭ le-au şi înaintatŭ ministerului. Fóia ungurésca dice, că partea principiară a cestiunei nu se va regula, precum e informată, printr'o lege specială, ci pe calea ordinaţiunei în înţelegere cu episcopatulŭ.

In acéstă afacere, directorulŭ institutului pedagogicŭ din vorbă, Iosifŭ Regeczy, se esprimă într'o fóiă ultramontană astfelŭ: „Am aşteptatŭ până adĭ, ca guvernulŭ, care mĕ reclamă ca organŭ alŭ lui, orĭ Eminenţa Sa Primatele Simor, care *de facto* dispune de mine, sĕ mĕ tragă la rĕspundere. Acésta nu s'a întêmplatŭ până adĭ, ba nicĭ măcarŭ protocolulŭ autenticŭ nu s'a cerutŭ în acéstă afacere.“

Ceda-va Primatele?

SCIRILE DILEI.

Suntŭ câteva sĕptĕmânĭ de când comitetulŭ de direcţiune alŭ „Kulturegylet“-ului tipărise nisce apelurĭ către femeile maghiare, provocându-le la activitate în favorulŭ „Kulturegylet“-ului. Tuturorŭ autorităţilorŭ judecătorescĭ din ţéră li s'au trimisŭ asemenĭ apelurĭ pentru ca sĕ le împartă şi, după cum scriu cătrăaite foile ungurescĭ din Cluşiu, *tote* (???) cu *promptitudine au satisfăcutŭ* acestei însărcinărĭ *afară de consiliulŭ orăşenescŭ alŭ Pojunului*, care nicĭ nu s'a făcutŭ membru alŭ Kulturegyletului. Primarulŭ acestui oraşŭ Carolŭ Mergl, în numele consiliului orăşenescŭ, a adresatŭ „Kulturegylet“-ului o scrisóre, în care refusă a satisface cererei sub cuvêntŭ, că „Kulturegylet“-ulŭ, *deşi portă firma culturei comune, dér nu urmeză înaintarea sublimelorŭ scopurĭ ale adevĕratei culturĭ comune.* De sine se înţelege, că „patrioţii“ s'au cătrănitŭ grozavŭ din causa acestui rĕspunsŭ. „Ellenzék“ dice în unŭ articulŭ de fondŭ, că acésta nu atestă alta decâtŭ că Pojunulŭ, unde odinióră se încoronau regĭ ungurescĭ, şĭ-a perdutŭ totŭ sentimentulŭ faţă cu problemele culturale adevĕrata naţionale şi pe terenulŭ serviciurilorŭ patriotice se mulţămesce cu glorificarea Kraxelhuberilorŭ.

Straşnicŭ bobêrnacŭ a primitŭ Kulturegyletulŭ. Dér câte-lŭ vorŭ fi mai aşteptândŭ!

***

Camera advocaţială din *Alba-Iulia* face cunoscutŭ, că advocatulŭ Ioanŭ *Piposŭ*, încetândŭ din viéţă, a fostŭ ştersŭ din lista camerei şi ca administratorŭ alŭ cancelariei sale a fostŭ numitŭ advocatulŭ Ioanŭ *Muntenŭ.*

***

D-şóra *Teodorini* a adresatŭ scrisórea următóre prinţului George Bibescu, preşedintelui Comitetului naţionalŭ românŭ pentru Exposiţia universală din Parisŭ:

„Principe! Adêncŭ mişcată de suvenirulŭ graţiosŭ pe care mi l'a oferitŭ ierĭ séra comitetulŭ exposiţiunei, iau condeiulŭ spre a vĕ aduce mulţumirile mele d-vóstre, care aţĭ fostŭ inspiratorulŭ acestei fapte. Ca artistă, am adusŭ ierĭ slaba-mĭ ajutorinţă la opera atâtŭ de patriotică pe care d-v. o patronaţĭ aşa de vrednicŭ; ca Româncă, voiu sĕ contribuiu şi eu la dênsa. Vĕ rogŭ dér, principe, sĕ binevoiţĭ a primì aceştĭ *cincĭ sute de francĭ* şi tóte urările mele pentru nobila d-v. întreprindere. Binevoiţĭ principe, sĕ primiţĭ expresiunea simţemintelorŭ mele cele mai distinse. — *Elena Teodorini.*“

***

Cu privire la omorîrea notarului din *Libotinŭ* ni-se comunică următórele din Lăpuşulŭ ungurescŭ cu data de 3 (15) Octomvre: „Viu a Vĕ face cunoscută o fórte tristă şi durerósă întêmplare de pre la noi. Notarulŭ cercualŭ *Ioanŭ Filipŭ din Libotinŭ* a fostŭ împuşcatŭ Vinerĭ (12 l. c.) séra pe la 8—9 óre de o mână rĕutăciósă. Ilŭ deplânge soţia, 3 copii minorenĭ, numerósa sa familiă şi inteliginţa română din cercŭ. Sâmbătă a fostŭ comisiunea judecătorésca la faţa locului, s'a ţinutŭ investigarea şi l'a secţionatŭ. Bănuiţĭ suntŭ unŭ morarŭ şi unŭ faurŭ totŭ din Libotinŭ, ungurĭ de naţionalitate, carĭ au fostŭ arestaţĭ şi escortaţĭ în Lăpuşiu în închisóre. Adĭ se va înmormênta notarulŭ. Intréga inteliginţă română din jurulŭ Lăpuşului e adêncŭ mişcată şi indignată.“

***

† *Andreas Tontsch*, predicatorulŭ bisericei ev. din Bluměna (Braşovŭ), care a încetatŭ din viéţă la 3 (15) Octomvre, a fostŭ fiu de ţĕranŭ. Ca studentŭ în Viena şi Lipsca a avutŭ sĕ lupte cu marĭ greutăţĭ din causa lipsei de mijlóce. După terminarea studielorŭ servì ca profesorŭ 15 anĭ, distingêndu-se prin deosebitŭ zelŭ pentru diferite reforme salutare în învĕţămêntŭ. Alesŭ fiindŭ apoi predicatorŭ alŭ bisericei ev. din Bluměna, sciŭ şi pe acestŭ tĕrêmŭ sĕ'şĭ dovedéscă talentele şi cunoscinţele sale prin nentreruptă activitate pentru binele bisericei şi credincioşilorŭ sĕi. Biserica şi şcóla ev., societatea şi familia îşĭ perdŭ prin Andreas Tontsch unŭ bărbatŭ de mare valóre. Fie'i memoria în vecĭ neuitată! Familiei îi adresămŭ condolenţele nóstre!

Schimbărĭ în ministerulŭ Taaffe.

In sĕptĕmâna trecută s'au făcutŭ importante modificărĭ în cabinetulŭ Ta-

---

grişcanŭ de felulŭ lui arăta aşa de trecutŭ, încâtŭ nu'ţĭ da mâna sĕ te uiţĭ multă vreme la elŭ.

„Mĭ-e rĕu, nevastă, vĕdŭ eu că nu mĭ-e bine, şi, într'adevĕrŭ, câtŭ am totŭ căratŭ în spate, de-aş fi fostŭ de fierŭ şi încă m'aşŭ fi hodorogitŭ. Mĭ-au secatŭ puterile şi mijloculŭ nicĭ nu'lŭ mai simtŭ“, grăì Niţă rarŭ şi se lăsà pe butuculŭ de lângă elŭ, căcĭ îi venise ameţélă, şi sta cu capulŭ rĕdimatŭ de stoborŭ, ér funia şi cârligulŭ, singurile unelte ale meşteşugului sĕu, le aruncà la pămêntŭ, întocmai cum un comandantŭ după o luptă înverşunată, învinsŭ fiindŭ, aruncă arma din mână.

Aşa şedea Niţă.

Nevastă-sa se tânguia, că are o casă de copii, că de nu va mai putea munci, de va cădea şi ea la patŭ, apoi are sĕ fiă vai şi amarŭ de ei.

Treaba e trébă şi astfelŭ Păuna plecà şi acasă mai rĕmăse numai copilulŭ celŭ micŭ Nicolae.

Niţă sta neclintitŭ pe butuculŭ de ştejarŭ, ér băiétulŭ celŭ micŭ sta pe prispă, se uita la tată-sĕu şi înţelegea că nu-i e bine, şi că póte are sĕ-i fiă şi mai rĕu. Elŭ vĕduse în vecinĭ unŭ mortŭ şi i-se părea că tată-sĕu multŭ sémĕnă cu mortulŭ şi tocmai pentru că era astfelŭ, băiatulŭ n'a mersŭ pe uliţă ca altădată. Era cuminte mititelulŭ şi băgase de sémă că tată-sĕu e neputinciosŭ şi elŭ ţinea multŭ la tată-sĕu, căcĭ pe furişŭ, sĕ nu scie mamă-sa, totŭ îi mai da câte unŭ creiţarŭ.

Pe când sta astfelŭ, trece pe lângă pórtă fata cea măritată a lui Niţă, căcĭ avea patru fete cu tótele, dintre care una era în Bucurescĭ; Trina, fata cea mare, ca de obiceiu, şi de astădată nu trecŭ pe lângă casa părintéscă fără ca sĕ nu intre.

„Ce facĭ, taică?“ dise Trina, care avea unŭ băiatŭ ca de doi anĭ în braţe — era alŭ cincelea băiatŭ.

Niţă îşĭ ridicà capulŭ, se uità la fiă-sa, la care ţinea fórte multŭ, ca la „unŭ bulgărŭ de aurŭ“, cum dicea elŭ decâteorĭ vorbea despre ea, şi parcă se trezì din ostenéla şi din zăpăceala de care fusese cuprinsŭ.

Trina se apropià de tată-sĕu, îşĭ puse băiatulŭ josŭ, şi începù sĕ-i pipăe capulŭ. Clătinà din capŭ, băgà mâna în buzunarŭ, scóse doi creiţarĭ, îi dădù băiatului, care şedea pe prispă, ca sĕ-i aducă rachiu sĕ i-lŭ încăldéscă. Ilŭ încăldì, puse în elŭ douĕ bucăţele de zacharŭ, ce le avuse în buzunarŭ, şi dădù tată-sĕu sĕ bea.

„Bea taică, căcĭ d-ta eştĭ bolnavŭ!“

Niţă luà rachiulŭ, ilŭ sorbì dintr'o dată cu o lăcomiă nespusă, căcĭ simţia, că are sĕ i-se facă bine, deórece i-lŭ dăduse fiă-sa cea mare, „bulgărulŭ lui de aurŭ“.

Niculae, băiatulŭ celŭ micŭ a lui Niţă, luà în braţe pe nepoţelulŭ sĕu şi se jucau amêndoi. Ei vorbeau unulŭ cu altulŭ şi se înţelegeau parcă în vorbele lorŭ, căcĭ unulŭ era în vêrstă numai cu patru anĭ mai mare ca celălaltŭ.

Niţă Dragă însufleţise. Nicĭ nu se putea altfelŭ. Lângă elŭ şedea iubita lui fiică, Nicolae, copilulŭ lui celŭ dragŭ, şi nepoţelulŭ sĕu. Elu părea fericitŭ şi însănĕtoşatŭ; numai faţa lui arăta câtŭ îi este de greu înlăuntru.

Trina se uita la tată-sĕu, şi cum ilŭ vedea aşa de trecutŭ şi sarbĕdŭ, i-se umplură ochii de lacrimĭ. Mai stătù ce stătù, biata femee, îşĭ luà sănĕtate bună, şi cu copilulŭ în braţe plecà la lucru, la lânăriă căcĭ cincĭ copii avea, şi copiii nu se ţinŭ cu o cóje de mălaiu.

Niţă se ridicà, dădù mâna cu fiă-sa şi deşi i-ar fi plăcutŭ sĕ mai rĕmână, nu o oprì, căcĭ scia bietulŭ ce casă grea are, şi scia câte năcasurĭ mai suntŭ pe capulŭ ei. O petrecù până la pórtă şi apoi se rĕzimà de stoborŭ şi se uità după ea până ce o perdù din ochĭ. Se întórse la butuculŭ sĕu, se puse pe elŭ, şi intrà în vorbă cu Nicolae, cu fiu-sĕu celŭ de şése anĭ.

„Taică“, începù copilulŭ, „d-ta eştĭ galbinŭ, ca nenea Dumitru.“

Niţă înţelese ce vrea sĕ dică băiatulŭ, sciea că nenea Dumitru murise în sĕptĕmâna trecută, şi sciea că vrea sĕ dică că şi elŭ are sĕ móră. Elŭ nu rĕspunse nimicŭ la aceste vorbe, ci rĕmase cu ochii aţintiţĭ la băiatŭ.

„Taică“, începù érăşĭ băiatulŭ, „décă vei muri d-ta apoi noi ce ne facemŭ, căcĭ uite băeţii lui neica Dumitru umblă de cerşescŭ pe uliţă?“

„Voi nu aveţĭ sĕ cerşiţĭ,“ grăì Niţă, se ridicà în picióre şi, deşi era ameţitŭ de durerĭ, deşi parcă se învêrtea curtea cu elŭ, totuşĭ îşĭ luà funia şi cârligulŭ şi plecà în cetate. (Va urma.)

affe. In loculŭ ministrului pentru Galiţia br. Ziemialkowsky s'a numitŭ Zaleski, şi în loculŭ ministrului de justiţiă Prazak s'a numitŭ contele Schönborn. Acesta modificărĭ au surprinsŭ forte multŭ, mai alesŭ că nimenea nu s'aştepta la ele. Nicĭ chiar foile oficiose nu spunŭ, ce motivŭ politicŭ a pututŭ îndemna pe ministru-preşedinte Taaffe sĕ'şĭ modifice cabinetulŭ.

In Brünn comenteză ast-felŭ schimbările făcute: ministrulŭ Taaffe vre sĕ'şĭ întărescă cabinetulŭ cu elemente, care înclină spre clericalĭ în cestiunea şcolelorŭ.

In Lemberg se vorbesce, că posiţia lui Ziemialkowsky era sdruncinată încă de multŭ, fiindŭ-că în Mai trecutŭ s'a esprimatŭ către o deputaţiune de marĭ proprietarĭ într'unŭ sensŭ, din care se vedea, că elŭ nu e învoitŭ cu proiectulŭ de lege asupra dării pe spirtŭ, pe când în consiliulŭ de ministri a aprobatŭ proiectulŭ fără reservă, decĭ înlocuirea sa era numai o cestiune de timpŭ.

Asupra numirii contelui Schönborn, deputaţii polonĭ se esprimă cu reservă. Numirea lui Zaleski ca ministru pentru Galiţia şi apropiata chemare a contelui Casimir Badeni ca gurvernatorŭ în loculŭ lui Zaleski se judecă în cercurile polone ca favorabilă. „Dziennik Polski", care a comentatŭ aceste schimbărĭ, a fostŭ confiscatŭ.

„Neue freie Presse" se simte durerosŭ surprinsă de acestă schimbare. E nedumerită de crescerea partidelorŭ naţionale. Schönborn, dice foia vienesă, e unŭ programŭ, nu numai o persona. Elŭ e care a ḑisŭ, că dreptulŭ istoricŭ publicŭ alŭ coronei Boemiei trebue apĕratŭ şi Boemiei sĕ i-se asigure posiţiunea ce i-se cuvine; elŭ a disŭ, că statulŭ trebue sĕ se alieze cu biserica, şi acesteia sĕ i-se recunoscă dreptulŭ de a ave influinţa necesară asupra şcolei; elŭ o spune pe faţă, că corona Boemiei trebue sĕ împodobescă capulŭ monarchului, că recunoscerea dreptului publicŭ alŭ Cehilorŭ trebue sĕ formeze o nouă legătură între regatŭ şi între celelalte ţĕrĭ ale monarchiei. Schönborn nu recunosce dualismulŭ, a numitŭ pactulŭ financiarŭ cu Ungaria o *societas leonina*, organisaţia esistentă a puterei armate austriace a numrt'o o tovărăşiă vechiului soldatŭ austriacŭ cu pretorianii lui Kossuth. „N. fr. Presse" se teme, că Rieger şi Lichtenstein vorŭ ave succesulŭ doritŭ.

Dualiştii suntŭ toţĭ forte amărîţĭ de schimbările făcute şi se temŭ seriosŭ de schimbărĭ şi mai grave în viitorŭ.

Reorganisarea honvedimei.

Precum anunţă „Katonai Lapok", în curêndŭ se va reorganisa armata honvedilorŭ astfelŭ:

Serviciulŭ activŭ va fi de doi anĭ pentru fiă-care honvedŭ, dér după împrejurărĭ concediare se va pute face şi mai curêndŭ. La bataliónele de infanteriă, dintre care trei pănă 'n patru vorŭ forma unŭ regimentŭ, se vorŭ înfiinţa patru companii de cadre. Adĭ companiele suntŭ numai pe hârtiă, şi fiă-care batalionŭ are numai o companiă de instruire, care în timpŭ de rĕsboiu se desfiinţeză. Acestă companiă de instruire va forma statulŭ pentru unulŭ din cadrele de companiă ce au sĕ se înfiinţeze, pe când celelalte trei cadre, cam de aceeasĭ forţă, vorŭ trebuì sĕ se formeze de aci înainte. Fiă-care cadru va numĕra doi pănă 'n trei oficerĭ, sporindu-se prin acesta numĕrulŭ oficerilorŭ în numĕrŭ însemnatŭ. Sporirea cavaleriei cu 20 escadróne aduce cu sine o altă sporire a statului oficerilorŭ. Pentru acoperirea lipsei oficerilorŭ se vorbesce, că se va trece unŭ mare numĕrŭ de oficerĭ din armata comună în armata honvedilorŭ; dér numita foiă desminte acestă scrie şi crede, că se vorŭ transfera la honvedĭ cadeţĭ din armata comună, precum se ntêmplă şi adĭ, ér lipsa de oficerĭ se va acoperì, póte invitându-se oficerĭ concediaţĭ orĭ reserviştĭ d'a întra în serviciu activŭ la honvedĭ. Prin acestă reorganisare se va ameliora şi avansamentulŭ oficerilorŭ inferiorĭ de honvedĭ, dér acestă avansare nu se va pute face imediatŭ cu deplină intensitate, de-órece din consideraţiunĭ de economiă companiile nu vorŭ fi comandate deocamdată de căpitanĭ, ci în cea mai mare parte de oficerĭ subalternĭ, şi e probabilŭ, că la începutŭ companiile vorŭ ave în statŭ numai câte unŭ singurŭ oficerŭ activŭ. In privinţa cheltuielilorŭ, „Katonai Lapok" dice, că acestea vorŭ împovăra bugetulŭ ordinarŭ cu 1,800.000 fl. pănă la 2 milióne pe anŭ.

Istoriculŭ maghiarisărei în comitatulŭ Bekes.

(Fine).

In urma acestorŭ ultraiste încordărĭ de maghiarisare, étă unde au ajunsŭ acum Ungurii din acelŭ comitatŭ după 56 de anĭ de neomenescă străduinţă:

Resultatulŭ tendinţelorŭ de maghiarisare îlŭ arată inspectorulŭ protopopescŭ Zsilinszky Mihály, care espunêndŭ programulŭ bisericescŭ politicŭ alŭ personalului oficiosŭ din protopopiatŭ, ḑice între altele:

. . . Cestiunea naţionalităţilorŭ nicĭodată n'ar trebuì sĕ se ivescă pe terenulŭ bisericescŭ; nicĭ după doctrina evangeliului, nicĭ după a reformaţiunei nu este iertatŭ a da nascere la turburărĭ între credincioşĭ din causa deosebirei de limbă, de-órece limba rĕmâne tot-deuna numai unŭ mijlocŭ pentru esprimarea cugetărei şi simţirei, séu — ca sĕ grăescŭ în limba bisericescă — pentru reslăţirea împĕrăţiei lui Dumnedeu. Şi cu tóte acestea la noi pururea se află cestiune de naţionalitate; naturalŭ că nu în înţelesulŭ sĕu curatŭ obiectivŭ, ci de regulă în legătură cu patriotismulŭ, ba chiar faţă 'n faţă cu acesta, ca şi cum vestirea cuvêntului în deosebitele limbĭ n'ar încăpe cu patriotismulŭ unguresoŭ.... Abia se află adunare bisericescă, în care sĕ nu se ivescă cestiunea limbei . . . . etc....

Numitulŭ inspectorŭ protopopescŭ *condamnă procederea de astădĭ a Ungurilorŭ*, căcĭ s'a convinsŭ, precum se vede, că presiunile nu ajutoră nimicŭ. „Noi facemŭ ca şi copiii" — ḑice elŭ, — carĭ în naivitatea lorŭ inconsciă de sine *aprindŭ casa părinţilorŭ lorŭ, pentru ca sĕ se potă desfăta la flacările ei"*... Vorbindŭ despre profesorii academiei teologice din Pojunŭ, carĭ au eliminatŭ din institutŭ câţĭva tinerĭ sub cuvêntŭ, că arŭ fi fostŭ panslaviştĭ, susŭ ḑisulŭ inspectorŭ se esprimă astfelŭ:

„Ce amŭ câştigatŭ, séu la ce resultatŭ amŭ ajunsŭ prin acesta? S'a eliberatŭ ţera séu societatea de aceştĭ tinerĭ timbraţĭ ca periculoşĭ? Nu, ei vorŭ rĕmâne aicĭ în patriă... Séu doră nĭ-a succesŭ a-i convinge despre mărimea culpei lorŭ? Nu, prin declaraţiunĭ publice respingŭ ei acusele ce se ridică contra lorŭ; descriu amĕnunţitŭ decurgerea „inchisiţiunei" în foi străine, ca pe nisce martirĭ îi primescŭ cu simpatiă chiar şi aceia, carĭ pănă acum nu i-au cunoscutŭ. Nu credŭ că sentinţa ar fi avutŭ de scopŭ sĕ aibă acestŭ resultatŭ; cu tóte acestea l'a avutŭ. Ba a avutŭ mai mare resultatŭ, anume prin aceea, că toţĭ acei tinerĭ împreună cu toţĭ consângenii lorŭ vorŭ fi duşmanĭ de morte ai Maghiarilorŭ şi ai şcólei superióre din Pojunŭ. Şi acesta, ḑĕu, aşa este, domnii mei! Acesta este, d-nii mei, politica urei şi a prigonirei. Pre când noi şi din Muscalĭ ar trebui sĕ facemŭ Ungurĭ, séu celŭ puţinŭ sĕ facemŭ amicĭ ai Maghiarilorŭ, décă amŭ fi politicĭ conscii de noi..."

Aceste principii politice-bisericescĭ domnesc în protopopiatulŭ ev. alŭ Bekeş-ului după 56 de anĭ de tristă esperienţă a încercărilorŭ de maghiarisare, la care i-a dusŭ punerea în esecutare a programului de lucru stabilitŭ de partida ungurescă la anulŭ 1832.

Dr. Jeszenszky, care constată adevĕrulŭ aserţiunilorŭ de mai susŭ, constată tot-odată şi aceea, că în privinţa maghiarisărei comitatulŭ Bekes stă astăḑĭ mai rĕu şi de cum a statŭ înainte de asta cu o sută de anĭ, că panslavismulŭ ia dimensiunĭ totŭ în aceeaşĭ proporţiă, în care se estinde şi maghiarisarea credincioşilorŭ romano-catolicĭ, că proprietarĭ cu stare bună şi industriaşĭ, carĭ sciu vorbi bine unguresce, aboneză ḑiare panslaviste în sute de esemplare. Mai departe constată dr. Jeszenszky, că pe când poporulŭ slovacŭ ţinĕtorŭ de biserica romano-catolică e învoitŭ ca sĕ asculte rugăciunile în limba maghiară, pe atuncĭ Slovacii de confesiunea evangelică din Csaba suntŭ în stare sĕ insceneze conflicte bisericescĭ într'o comună ca Csorvaşulŭ, care este de origine curatŭ maghiară, şi suntŭ departe de a asculta cuvêntulŭ lui Dumneḑeu vestindu-li-se în aceeaşĭ limbă ca şi consoţilorŭ lorŭ de credinţă maghiarĭ, şi pe când Maghiarii din Csorvas nu vor sĕ cedeze biserica lor pentru a se face în ea rugăciunĭ slovace, pe atuncĭ protopopiatulŭ evang. din Bekes vine şi în puterea oficiului sĕu face concesiunĭ pe séma elementului străinŭ etc.

Cu unŭ cuvêntŭ, Jeszenszky constată pe deplinŭ, că politica de maghiarisare în comitatulŭ Bekes nu numai că nu a făcutŭ nicĭ unŭ pasŭ înainte, ci a datŭ binişorŭ îndĕrĕtŭ, a produsŭ o luptă pentru esistenţa naţională, ale căreia urmărĭ se parŭ a fi în adevĕrŭ ameninţătóre pentru Maghiarĭ.

Şi lucru de mirare! Jeszenszky nu vede, că acestea suntŭ urmările firescĭ, mai vîrtosŭ ale reacţiunei provocate prin mĕsurile de maghiarisare radicale şi de totŭ neumane, luate la anulŭ 1832, ci crede, că deşteptarea consciinţei naţionale în Slovacii din comitatulŭ Bekes este provenită din lipsa de energiă a acelora, cărora le este încredinţată cârma şi conducerea poporului. Cere dér sĕ se re'ntórcă érăşĭ la „nobilele şi umanele tradiţiunĭ dela anii 30 şi 40."

Literatură.

A eşitŭ de sub tiparŭ *volumulŭ I.* din **Istoria Românilorŭ** *din Dacia Traiană* de *A. D. Xenopolu*, profesorŭ la Universitatea din Iaşĭ (unŭ vol. de 630 de pag. măr. în 8⁰ cu 4 părţĭ.) Volumulŭ acesta expune în modŭ criticŭ şi pe bază documentală istoria formalităţii naţionalităţii românescì din timpurile cele mai vechĭ pănă la întrunirea principatelorŭ. Este împărţitŭ în 4 capitolĭ: I Dacia antiromană, II Dacia sub Romanĭ, III Năvălirea barbarilorŭ perioda I. Românii în munţĭ. IV. Perioda II. începuturĭ de statŭ. Mai bine de o miiă de note cuprinde bogatulŭ materialŭ istoricŭ din care espunerea a fostŭ culésă.

Cartea acesta a neamului românesc ar trebui sĕ se găsescă în tóte mânile.

Volumurile viitóre vor apăre în intervale de 6 lunĭ şi vorŭ cuprinde materiile următóre: Volumulŭ II.: Dela descălecare pănă la Mihai Viteazulŭ. Volumulŭ III.: Dela Mihai Viteazulŭ pănă la Matei Basarabŭ şi Vasile Lupulŭ. Volumulŭ IV.: Dela Matei Rasarabŭ şi Vasile Lupulŭ pănă la Fanarioţĭ. Volumulŭ V.: Epoca Fanarioţilorŭ. Volumulŭ VI.: Istoria contimpurană dela 1821—1862 şi indicele.

O largă parte este consacrată istoriei Românilorŭ din cetatea Carpaţilorŭ.

Preţulŭ unui volumŭ este de 10 lei. (5 fl.)

Pentru acestŭ preţŭ cumpărătorii vorŭ primi volumulŭ francatŭ şi recomandatŭ la domiciliulŭ lorŭ. *A se adresa la autorŭ în Iaşĭ.*

Cununiă.

D-nulŭ *George Blaga* şi D-şora *Ana Mangra* îşĭ vorŭ celebra la 22 Oct. st. n. cununia în biserica gr. or. din comuna S. Saldabagiu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Neapole, 17 Octomvre. Monarchii au sositŭ la 2 óre d. a. primiţĭ fiindŭ cu entusiasmŭ estraordinarŭ.

Berlinŭ, 17 Octomvre. „Kreuzzeitung" ia cu hotărîre partea lui Schönborn, ia în bătaie de jocŭ pe liberalii germanĭ austriacĭ şi declară, că Cehii suntŭ unŭ rĕu mai micŭ.

Bruxella, 17 Octomvrc. Se designeză ca apropiată suprimarea mai multorŭ foi alsaţo-lotaringice ce aparŭ în limba francesă.

Darmstadt, 17 Octomvre. Princesa moştenitóre de Anhalt a primitŭ scirea despre mórtea fratelui ei, landgrafulŭ de Hessen, care pe drumŭ către Batavia s'a nenorocitŭ căḑêndŭ peste bordulŭ corăbiei.

NECROLOGŬ,

Andreas Tonsch,

predicatorŭ orăşenescŭ la biserica evangelică din Blumĕna şi a spitalului, a încetatŭ din viéţă la 15 Octomvre n. după îndelungate suferinţe, în vêrstă de 46 anĭ. Despre acestă durerosă perdere întristata familiă încunosciinţeză pe amicĭ, rudenii şi cunoscuţĭ. Inmormêntarea s'a făcutŭ adĭ în 18 Octomvre n. în cimiteriulŭ ev. alŭ bisericei din Blumĕna.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Rectificare. Străcurêndu-se o eróre din neatenţiune cu ocasiunea publicărei raportului despre sĕrbătorile iubilare în Năsĕudŭ, la partea: *séra de convenire* vine a se întregì *şi în sala noului* edificiu gimnasialŭ unde au fostŭ de faţă Ilustrităţile lorŭ etc.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 16 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.40	Vênd.	9.42
Argintŭ românescŭ .	„	9.35	„	9.40
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.62	„	9.64
Lire turcescĭ . . .	„	10.90	„	10.95
Imperialĭ	„	9.90	„	9.95
Galbinĭ	„	5.70	„	5·74
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.55
Renta de hârtiă 5%	91.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	147.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.80
Bonurĭ rurale ungare	104.30
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.30
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresoŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresoŭ	130.60
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.25
Renta de hârtiă austriacă	81.70
Renta de argintŭ austriacă	82.25
Renta de aurŭ austriacă	109.90
Losurĭ din 1860	140.25
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	872.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	303 30
Acţiunile băncei de creditŭ austr. .	311.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.77
Napoleon-d'orĭ	$9.62^1/_2$
Mărcĭ 100 imp. germane	$59\ 42^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	121.65

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de alŭ doilea învĕţătorŭ la scóla română gr. cat. din *Rebra mare,* în districtulŭ Năsĕudului, se escrie prin acésta unŭ nou concursŭ pănă la *28 Octomvre a. c. st. n.*

Emolumentele împreunate cu acestŭ postŭ suntŭ: salarŭ anualŭ de *200 fl. v. a.*

Suplicele, instruite cu documentele recerute prin lege, suntŭ a se adresa la senatulŭ scolasticŭ confesionalŭ gr. cat. românescŭ în Rebra-mare (p. u. Naszod).

Rebra-mare, 13 Octomvrie 1888.

Din şedinţa senatului scolarŭ gr. cat.

Onisimŭ Rotariu, preşedinte. 173,3—1 **Constantinŭ Suciu,** notarŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.